

© Олександра Прохоренко

Анна Хома — львівська письменниця, медик і психолог, лауреат конкурсу «Коронація слова», автор кількох романів, що мали неабиякий успіх у сучасного читача. Цього разу на вас чекають захопливі мандри позаминулим століттям — закохана у своє місто авторка поведе вас вузькими вуличками старовинного Львова назустріч шаленим пригодам та приголомшливим відкриттям...

Лемберг, ХІХ століття. Галицькі землі виборюють свободу від Австрійської та Російської імперій...

Що може бути спільного між паничем і злидарем, аристократом і авантюристом? Проте доля сплела дві, на перший погляд, різні дороги в один клубок... Молодий шляхтич Ян Губицький випадково дізнається, що його батько незаконно успадкував родовий маєток. Що далі, то дужче — і ось він уже вимушений тікати від поліції удвох зі львівським злодієм Мар'яном Добрянським, який понад усе жадає кривавої помсти... Долаючи разом перешкоду за перешкодою, нерозлучні вороги мусять відкрити темні таємниці минулого та зрозуміти, що у світі є речі, важливіші за помсту, а істинна дружба — сильніша за ненависть...

«Серпантинний» сюжет, виписаний смачною дотепною мовою, атмосфера у стилі ретро і вічно актуальні теми — такий сюрприз цього разу приготувала українська авторка яскравих зразків психологічної прози.

Ніна Герасименко, літературний критик

Книга Анни Хоми щедро насичена таємницями та інтригами, карколомними пригодами й несподіваними відкриттями...

Вікторія Гранецька, письменниця

www.bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-7687-4

ПІД ЗНАМЕНАМИ
СОНЦЯ

Лемберг

АННА ХОМА

АННА ХОМА

Роман полюбитися прихильникам гострих вражень і таємниць. У ваших руках — квиток у світ пригод, повертатися з якого навряд чи захочете...

*Ніна Герасименко,
літературний критик*

Лемберг

ПІД ЗНАМЕНАМИ
СОНЦЯ

Драматичний пригодницький роман зі львівським смаком

*від лауреатки конкурсу
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА»*

АННА ХОМА

Леудерт

ПІД ЗНАМЕНАМИ

СОНЦЯ

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
СІМЕЙНОГО
2014 **ДОЗВІЛЯ**

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Х76

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Віталія Котляр*

ISBN 978-966-14-7687-4

- © Анна Хома, 2014
- © DepositPhotos.com / anpuchka, olly18, prometeus, обкладинка, 2014
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2014
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2014

Подорож у минуле

...Чи мріялося вам коли-небудь, скажімо, під прогулянку містом, хоч на годинку перенестися крізь усемогутній час і опинитися на цьому ж місці, тільки у позаминулому столітті, аби на власні очі побачити, чим дихали рідні околиці багато років тому, глянути на людей, які ходили цими вуличками, відчутти й на собі незбагненну магію різних діб? Мріялося? Ця книжка саме для вас, мрійники.

Мабуть, ось у такій подорожі знайшла натхнення львівська письменниця Анна Хома для створення історично-авантюрного роману, густо помережаного звичаями, архітектурою й мовним колоритом Західної України XIX століття. З перших сторінок перед заінтригованим читачем постають гоноровий шляхтич Януш Губицький, спадкоємець родового маєтку, та його таємничий гість Мар'ян Добрянський, чие покликання — панські маєтки грабувати. Здавалося б, що цим двом робити разом? Що може єднати панича та розбишаку, багатія та злидаря, шляхтича та русина? Чому пан шляхтич із такою шаною приймає у своєму домі злодійчука, чия рука щомиті може «здригнути і ненароком поцупити те, що погано лежить»? Та й то ще було б не найгірше! Чи знає шляхтич, що «десь глибоко-глибоко, на денці чорної, як сажа, душі» його гостя зачаївся хижий звір, котрий понадусе жадає кривавої помсти? Хто насправді цей Мар'ян Добрянський, навчений вправно «віддзеркалювати тих, з ким має справу, перевтілюючись у чиновника, хлопа, вояку, п'яницю, шляхтича чи лакея»?

Тим не менш дві дороги переплелися на суцільний клубок. «Кожному — того пана і слугу, яких він заслуговує», — стверджує письменниця і... не шкодує випробувань для своїх героїв: аж до останньої сторінки не уявляєш, чи спалахне їм світло наприкінці тунелю...

Зізнаюся, після книги Марка Твена «Принц і жебрак», читаної в далекому дитинстві, уже й не сподівалася натрапити на таку яскраву пригодницьку оповідь. Та якщо літературному класику марився Лондон середини XVI століття, то наша сучасниця Анна Хома звернулася до легендарних таємниць рідного Львова, що гордо йменувався Лембергом протягом майже півтора століття австро-угорського періоду свого життя. Так-так, життя, адже місто в цьому романі постає «істотою, що має власну душу, дихає, росте і розмножується новими будівлями й дорогами, захоплюючи довколишні території у свій полон». І читач уже бачить її очима, як «поодинокі екіпажі стукотіли Личаківським бруком, який закінчувався біля церкви Петра і Павла, переходячи далі у битий гостинець; вулиця Пекарська потопала в садибах із пишними садками і неодмінними городами; Панська, піднявши сукні, манірно spacerувала від Бернардинів до Кручених стовпів; а на Баторії однаково добре почувалися буцегарня “Кармеліти” і реальна школа, натякаючи на непередбачуваність шляхів Господніх»...

На диво, авторці майстерно вдалося обійтися без «любовної» домінанти, що зазвичай притаманна «жіночому» письму — хай то фентезі, трилер, детектив чи навіть історичний роман. І без того книга Анни Хоми щедро насичена таємницями та інтригами, карколомними пригодами й несподіваними відкриттями, тож захопленому читачеві доведеться не раз і не два вернутися поглядом на обкладинку, аби з приємністю переконатися: саме так, це написала жінка.

Вікторія Гранецька

Моєму місту присвячую

Є міста, до яких неможливо зайти крізь браму.
Є міста, до яких неможливо зайти.

Юрій Андрухович

Має той пустельник хату із каміння,
ложе кам'яне, свічку кам'яну,
крила кам'яні приросли корінням
до закам'янілого вицвілого сну...

Дзвінка Сумарук

Крекчучи, ми почуємо кроки стихії вогню
та будемо вже готові
управляти хвилями полум'я.

Аркадій і Борис Стругацькі

— **Я**к ваш опікун і друг вашого дому я категорично заявляю, що ваша поведінка не витримує ніякої критики! Яблуко від яблуні недалечко падає! Ваш прадід, Царство йому небесне, сильно постраждав, бо хотів перший із-поміж усіх увільнити своїх хлопів від панщини, хоча кожен знає, що хлоп — то ліниве створіння, яке ні на що не годиться, а якщо йому трохи попустити, то він своїм благодійникам улаштує мазурську різню!¹ Він заразив, наче холерою, своїм лібералізмом дружину і дітей! Ваш батько потім увесь час водився з цими русинами²! І що ми маємо на сьогодні? Уся країна пожинає отруйні плоди отруйного сім'я демократії, яке вкинули тоді в гарячі голови наших предків Генцьо Чорний і «Стоваришення»³! Усі ці начебто патріотичні сили намагалися зламати освячені віками традиційні порядки! Вони думали, що хлопи їх підтримають, і через це ми зазнали поразок і в сорок шосто-му році, і в шістдесят третьому! Я вельми дивуюся, що вас нічому не навчили їхні помилки. Як зайдеш між реп'яхи, то й реп'яхів наберешся, а вовк, скільки його не годуй, до смерті

¹ Мазурська різня — виступи в 1846 році польських селян (мазурів) проти своїх «однокровних» шляхтичів-повстанців, яких вони віддавали австрійській владі або винищували самі.

² Русини — *тут*: українці.

³ Генцьо Чорний — Євгеній Хшонстовський, правник, один із провідників визвольного руху поляків Австрії за відновлення кордонів Польщі. «Стоваришення люду польського» — підпільне об'єднання польських карбонаріїв.

в ліс зиркає, — переконливо продемонстрував знання при-слів'їв, хлопів і вовків пан Бохенський, дідич¹ сусідньої По-никви, офіціаліст² до самих кісток. Предметом його найбіль-шої гордості був величний палацик над не менш величним ставком. Ну, і ще донька.

Для тих, хто не зрозумів: це він про мене. Я не удостоїв пана не те що словом — поглядом не удостоїв: занадто до-рогоцінний мій погляд, щоб розкидатися ним всебіч. Того й гляди, утратиш усю свою дорогоцінну гідність. Хоча... втрачати те, чим зроду не володів, — самі розумієте, не-просто.

Зате Януш здійнявся, мов коршун:

— Ви маєте рацію, мої родичі були шляхетними людьми і воліли сісти до Шпільберга³, ніж зрадити своїм переконан-ням! А де були ваші предки в ті буремні часи? Чому вони не підтримали повстанців? Чи не тому, що ховалися за спини гігантів, спостерігаючи здалеку, вдасться чи не вдасться їхня затія? Через таких, як ви, Річ Посполита досі пошматована лежить під чужою владою! І до речі, це наші, польські хлопи різали нашу-таки шляхту. Скільки серед них було руських, знаєте? Не знаєте, бо їх не було! Хоча ви — мій опікун і за-правляєте моїм маєтком, за чотири роки все зміниться, і я сам буду вирішувати свою долю. Тоді пан уже не зможе наказу-вати мені, шляхтичу з діда-прадіда, чиї предки ведуть свій рід з п'ятнадцятого сторіччя, кого мені приймати в себе вдома, а кого — ні! Мене виховували в демократичних традиціях, але таке поняття, як «честь», ще ніхто не скасував! Тому прошу пана негайно і поштиво перепросити мого товариша або... ми будемо зустрічатися тільки в офіційній обстановці в разі крайньої необхідності!

Ось так. Або-або. Жодних золотих серединок.

¹ Дідич — спадкоємець (пол.).

² Офіціаліст — державний службовець, що підкреслює своє польське похо-дження.

³ Шпільберг — замок у Брно, у ХІХ столітті — «тюрма народів» в Австрійській монархії.

Я продовжував пильно вивчати червону водицю у своєму келиху. Де двоє б'ються, там третій... гм, може спокійно м'яти ханьки¹ осторонь, навіть якщо він — головний винуватець бійки. Особливо якщо.

У вітальню ми перебралися після обіду, який тут чомусь починався о шостій вечора і під час якого пан Бохенський з донькою так прискіпливо придивлялися, чи я правильно орудую виделкою, ложкою і ножичком, що мені всерйоз хотілося їх розчарувати. Та шкода було Янека, він копірсався в себе в тарілці, наче бідна падчїрка, а не господар. Панна Евелїна теж, як ведеться, їла мало, але делїкатно.

А даремно. Тутешня куховарка панї Геня могла з найзвичайнїших страв зробити королївську їжу. Я так вчора її і сказав, коли мало не проковтнув свого язика разом із язиком теляти. Вона на мої слова лише скривилася і взяла до рук добрячого такого ножа, від чого бідний індик, який лежав перед нею догори пузом, уже обскубаний і добряче обсмалений, здається, тихенько здригнувся.

Нині весь тягар індичих потрухів у бульйонї, яловичини з капустою під гострим соусом, шпарагївки², тушеної зі сметанкою і білими грибочками, та пирога з яблук довелося взяти на себе нам із паном Бохенським. Він почервонїв і шумно дихав, а я схопив келих і заховався у віконнїй нїші. Щоб не дуже було чути скрегїт моїх зубїв...

Тим часом пан Бохенський задер підперезане пишною білою краваткою підборїддя і з войовничим гонором скомандував:

— Йдемо звїдси, Ево, порядним людям нема чого робити в осиному гнїзді! Ми, доню, пригрїли на своїх грудях зміюку! Правду кажуть, у тихому болотї чортївня водиться! Я від тебе такого не сподївався, тому гроші на твоє утримання будуть урізанї до мїзера! І бїльше нїякого Парижа, ці унїверситети —

¹ М'яти ханьки — ледарювати.

² Шпарагївка — спаржа (*тут і далї використанї слова львівської говїрки та злодїйської мови Львова*).

Епілог

Полтва текла поміж двох берегів, як завжди спокійно і тихо. Дерева уздовж неї вже торкнули осінні барви. Я підійшов до парканчика на площі Голуховського¹ й сперся на нього.

День тільки починався, молочники, пекарі і вугільники розвозили свій товар, власники яток, крамниць та бюр відчиняли двері, а ми зупинилися над Полтвою.

Бо день тільки зачинався, і навряд чи директор поліції приходить на службу так рано. Хоча... ще була можливість не потрапити до нього на прийом. Якби ми тільки захотіли...

— Як думаєш, через сто років багато тут всього зміниться? — прозвучало за моєю спиною.

Хто знає...

— А я думаю, що основне залишиться незмінним: річка так само буде текти, коні, люди, карети так само будуть снувати цими вулицями, може, мода поміняється, може, на місці, де ми зараз стоїмо, щось побудують... щось грандіозне і величне...

Над руслом Полтви? Навряд чи...

— А може, усе так зміниться, що якби ми зараз опинилися там, у майбутньому, ми б не повірили своїм очам. Як гадаєш?

Може, й так...

— Ясно, ти сьогодні на довгі розмови не налаштований. І на короткі, бачу, теж...

Я повернувся до нього.

¹ Площа Голуховського — площа Торгова.

— Історія наших батьків не змінює того факту, що ти мало не загинув через мене. Ти можеш ставитися до цього так, наче нічого не трапилося. Але якщо маєш щось висказати мені, то кажи вже. Усе, що думаєш. Тобі ж буде легше...

Він опустил очі і переступив з ноги на ногу.

Холод осіннього ранку і волога від води вже проникли під одяг, але той холод, від якого мерзло моє серце, був іншого гатунку.

— Ну, подумай сам, мій невгамовний друже, — він підвів голову, і я вперше побачив у його очах нуртуючу там злість. Сам напросився. — За п'ятнадцять тисяч гульденів, які мій опікун обіцяв адвокату Полянському за мою голову, невже той не знайшов би виконавців? Знайшов би в будь-якому разі. Невже Фонсьо не дав би кілька крейцерів своїм підопічним і невже вони відмовилися б? Ніколи в житті...

Хочеш чесно? Мені неказанно пощастило, що саме ти трапився на моєму шляху, що вони обрали тебе, а не, наприклад, Францішека, який ні секунди не вагався б... Що їм закортіло, щоб ти взяв на себе цей гріх, хоча вже тоді вони розуміли, що підстраховка не зашкодить. Вони вже тоді тобі не довіряли.

Якби ти відмовився або злякався, я б уже третій місяць лежав у труні з перерізаним горлом. Пам'ятаю, як вони говорили про тебе, що коли ти прийдеш, то панькатися зі мною не будеш, що це вони ще добрі зі мною, ти таким добрим не будеш, що в мене ще є шанс вимолити своє спасіння, бо коли прийдеш ти — шансів не зостанеться. Пам'ятаю, як почув твої кроки та їхній регіт і подумав: ось і все, ти прийшов! Пам'ятаю, як вони приставили того твого ножа мені до горла. Я рахував секунди, я молився, щоб вони не передумали, бо... — він покусав губу... — бо дуже вже хотілося, просто нестерпно хотілося зупинити це пекло, але вони зналися на тортурах і не давали мені такої можливості...

Зате потім, коли один головоріз закричав, за хвилину другий, а ще за хвилину все стихло, і мені перерізали пута на руках і ногах, я подумав, що, мабуть, потрапив до раю. А ти мав щось схоже з отим бронзовим янголом, що стоїть зараз за твоєю спиною і, здається, проколює списом сатану. Ні, він, звичайно, не такий похмурий, як ти, але певна схожість є...

Але тобі обов'язково треба ось тут, на холоді, з'ясовувати наші стосунки?! У вас що, немає якихось тепліших місцинок для розмови?!

Я подумав про гарячу каву з молоком. І про затишний сніданковий pokій пані Рудольфової в садку на Маєрівській¹, чи як там зараз називають цю вулицю? Що ж, директор поліції почекає. Якщо ми, звісно, вирішимо скористатися його сердечним запрошенням...

Наступне питаннячко не змусило себе довго чекати:

— А знаєш, як звали того шпика, який виявився мимовільним свідком і співучасником діянь наших батьків?

— Здогадюся...

Владислав Крачковський, як завжди, за звичкою, спостерігав з вікна свого кабінету за перехожими. Око нишпорки відмічало всі незвичності, підозрілі моменти і незрозумілі йому рухи, погляди та жести.

Події двадцятилітньої давності в Накваші згадувалися смутно, наче не з ним то було... Анджей Губицький перед своєю смертю взяв з нього, тоді ще безвусого конфідента таємної служби поліції, слово, що цю таємницю він ніколи нікому не розкриє, поки не знайде його сина і злочинців-викрадачів... Що він не полишить цієї справи аж до смерті... Він виписав йому чек на двадцять тисяч золотих. Для бідного конфідента то були казкові гроші.

Як це було давно...

Одне зараз цікавило: чи прийдуть оті двоє кумплів на допит, а чи їм простіше і легше буде знову чкурнути кудись подальше звідси?

Піти побитися об заклад з Мариновським? На те, що прийдуть, чи на те, що не прийдуть?..

2013—2014

¹ Вулиця Маєрівська (на той час перейменована на вулицю Третього Травня) — вулиця Січових Стрільців.

Літературно-художнє видання

ХОМА Анна
Лемберг. Під знаменами сонця
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *О. М. Хвостова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *О. Є. Замазій*

Підписано до друку 25.09.2014. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 15,96.
Наклад 3500 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.tornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Хома А.

X76 Лемберг. Під знаменами сонця : роман / Анна Хома ; передм.
В. Гранецької. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного
Дозвілля», 2014. — 304 с.

ISBN 978-966-14-7687-4

Кінець XIX століття, Галичина, славетний Лемберг...

Несподівано для самого себе запеклий львівський злодій Мар'ян Добрянський рятує від бандитів шляхтича Яна Губицького. Вдячний панич запрошує дивного збавителя до свого маєтку. Та чи знає він, що у душі його гостя зачаївся хижий звір, який понад усе жадає помсти? Хто ж насправді цей Мар'ян? Але доля не дарма з'єднала дві дороги, і ось уже жорстокий розбишака та розпещений аристократ мандрують поза законом, намагаючись зрозуміти правду один про одного — і про самих себе. Хто є хто у цій загадковій історії і які таємниці вкривають стіни старого міста?

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР